

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาทดลองเรื่องอิทธิพลของหัวข้อที่มีต่อความสนใจ การตีความ และความเชื่อ
ถือของผู้อ่าน ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการทดลอง

ผู้วิจัยสรุปผลการทดลองตามสมมุติฐาน 5 ข้อที่ตั้งไว้ได้ ดังต่อไปนี้

จากการทดสอบสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 พบว่า

1. ความสนใจของผู้อ่าน

หัวข้อที่มีลักษณะกำกวม และเกินจริงมีผลต่อความสนใจของผู้อ่าน กล่าวคือ ผู้อ่านที่อ่าน
ข่าวซึ่งพาดหัวข่าวกำกวม และเกินจริงจะสนใจติดตามอ่านเนื้อข่าวที่ตามมาเป็นปริมาณมากกว่าข่าว
เดียวกันแต่พาดหัวข่าวไม่กำกวม และไม่เกินจริง

อย่างไรก็ตามหัวข้อที่มีลักษณะไม่ถูกต้องซึ่งนำเสนอสาระที่บิดเบือน หรือไม่ตรงกับข้อเท็จ
จริงที่ปรากฏในข่าวนั้น พบว่าไม่มีผลต่อความสนใจของผู้อ่านแตกต่างจากหัวข้อที่พาดอย่างถูกต้องในเนื้อ
ข่าวเดียวกัน

2. การตีความข่าว

สำหรับการตีความข่าว ผู้วิจัยพิจารณาจากการตีความข้อเท็จจริงของข่าว และความเห็นเกี่ยวกับข่าว ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้อ่านที่อ่านข่าวที่มีหัวข่าวกำกวม ไม่ถูกต้อง และเกินจริงไม่ได้ตีความข้อเท็จจริงและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวแตกต่างจากหัวข่าวที่ไม่กำกวม ถูกต้องและไม่เกินจริง ซึ่งก็หมายความว่าความกำกวม ความไม่ถูกต้อง และความเกินจริงของหัวข่าวไม่มีผลต่อการตีความของข่าวของผู้อ่าน

3. ความเชื่อถือของผู้อ่าน

จากผลการทดลองเกี่ยวกับความเชื่อถือของผู้อ่านที่มีต่อข่าว ปรากฏออกมาเช่นเดียวกับการตีความข่าวของผู้อ่านข้างต้น กล่าวคือ ความกำกวม ความไม่ถูกต้อง และความเกินจริงของหัวข่าวไม่มีผลต่อความเชื่อถือของผู้อ่าน

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจากองค์ประกอบของความน่าเชื่อถือ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดไว้ 5 ประการ พบว่าแต่ละข่าวมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน อย่างไรก็ตามข่าวที่พาดหัวข่าวถูกต้องมีค่าเฉลี่ยของแต่ละองค์ประกอบสูงที่สุด (ดูตารางที่ 59 ในภาคผนวก) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในแง่ของความถูกต้อง ความมีคุณภาพ และความน่าเชื่อถือ

4. การตีความข่าวของผู้อ่านที่ปริมาณการอ่านข่าวต่างกัน

ผู้วิจัยได้ใช้ปริมาณการอ่านเป็นเกณฑ์ในการจัดแบ่งประเภทของผู้อ่านออกเป็น 4 ประเภท คือ ผู้อ่านที่อ่านข่าวอย่างผิวเผิน ผู้อ่านที่อ่านข่าวบางส่วน ผู้อ่านที่อ่านข่าวไม่ละเอียดและผู้อ่านที่อ่านข่าวโดยละเอียด ซึ่งผลการทดลองชี้ให้เห็นว่า ผู้อ่านที่ติดตามอ่านเนื้อข่าวในปริมาณต่างกัน ตีความข่าวดังนี้

4.1 ผู้อ่านที่อ่านข่าวแบบผิวเผิน ผู้อ่านที่อ่านข่าวบางส่วน และผู้อ่านที่อ่านข่าวโดยละเอียด ตีความข้อเท็จจริงของข่าวที่มีหัวข่าวกำกวม ไม่ถูกต้อง และเกินจริง ไม่แตกต่างกัน

4.2 ผู้อ่านที่อ่านข่าวแบบผิวเผิน ผู้อ่านที่อ่านข่าวบางส่วน และผู้อ่านที่อ่านข่าวโดยละเอียด มีความเห็นเกี่ยวกับข่าวที่มีหัวข่าวกำกวม ไม่ถูกต้อง และเกินจริง ไม่แตกต่างกัน

4.3 หัวข่าวกำกวมและเกินจริงมีอิทธิพลต่อการตีความข้อเท็จจริงของข่าวของผู้อ่านที่อ่านข่าวไม่ละเอียดมากกว่าหัวข่าวไม่กำกวมและไม่เกินจริงตามลำดับ ส่วนหัวข่าวไม่ถูกต้องไม่ทำให้ผู้อ่านที่อ่านข่าวไม่ละเอียดตีความข้อเท็จจริงแตกต่างจากหัวข่าวถูกต้อง

4.4 หัวข่าวกำกวม ไม่ถูกต้อง และเกินจริงไม่ทำให้ผู้อ่านที่อ่านข่าวไม่ละเอียดมีความเห็นเกี่ยวกับข่าวแตกต่างจากหัวข่าวไม่กำกวม ถูกต้อง และเกินจริง

5. ความเชื่อถือเกี่ยวกับข่าวของผู้อ่านที่มีปริมาณการอ่านข่าวต่างกัน

จากผลการทดลอง แสดงว่าผู้อ่านที่อ่านเนื้อหาข่าวที่ตามมาในปริมาณต่างกันไม่ได้มีความเชื่อถือเกี่ยวกับข่าวที่อ่านแตกต่างกัน หรืออีกนัยหนึ่ง ความกำกวม ความไม่ถูกต้อง และความเกินจริงของหัวข่าว ไม่มีอิทธิพลทำให้ผู้อ่านที่อ่านข่าวแบบผิวเผิน ผู้อ่านที่อ่านข่าวบางส่วน และผู้อ่านที่อ่านข่าวโดยละเอียดที่มีความเชื่อถือเกี่ยวกับข่าวแตกต่างกัน

อย่างไรก็ตาม พบว่าหัวข่าวกำกวม ไม่ถูกต้อง และเกินจริงไม่ทำให้กลุ่มตัวอย่างที่อ่านข่าวไม่ละเอียดมีความเห็นเกี่ยวกับข่าวแตกต่างจากหัวข่าวไม่กำกวม ถูกต้อง และเกินจริง

6. ความสนใจ การตีความและความเชื่อถือ ของผู้อ่านที่มีอุปนิสัยการอ่านหนังสือพิมพ์ต่างกัน

ผู้วิจัยได้แบ่งผู้อ่านออกเป็น 3 ประเภทตามเวลาที่ใช้อ่านหนังสือพิมพ์ต่อครั้ง ได้แก่

- ผู้อ่านที่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือพิมพ์ครั้งละไม่เกิน 15 นาที
- ผู้อ่านที่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือพิมพ์ครั้งละ 15-30 นาที
- ผู้อ่านที่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือพิมพ์ครั้งละนานกว่า 30 นาทีขึ้นไป

และผู้วิจัยได้แบ่งผู้อ่านออกเป็น 3 ประเภทตามความบ่อยในการอ่านหนังสือพิมพ์ ดังนี้

- ผู้อ่านที่ไม่ค่อยอ่านหนังสือพิมพ์ (สัปดาห์ละไม่เกินหนึ่งครั้ง)
- ผู้อ่านที่อ่านหนังสือพิมพ์ค่อนข้างบ่อย (3-5 ครั้งต่อสัปดาห์)
- ผู้อ่านที่อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

6.1 ผู้อ่านที่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือพิมพ์ต่างกันมีความสนใจอ่านข่าวที่มีหัวข้อข่าวกำกวม ไม่ถูกต้อง และเกินจริง ไม่แตกต่างกัน

6.2 ผู้อ่านที่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือพิมพ์ต่างกันตีความข้อเท็จจริงและมีความเห็นเกี่ยวกับข่าวที่มีหัวข้อข่าวกำกวม ไม่ถูกต้อง และเกินจริง ไม่แตกต่างกัน

6.3 ผู้อ่านที่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือพิมพ์น้อยมีความเชื่อถือข่าวที่มีหัวข้อข่าวกำกวม ไม่ถูกต้อง และเกินจริง ไม่แตกต่างจากผู้อ่านที่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือพิมพ์นาน

อย่างไรก็ตามพบว่าความเกินจริงมีอิทธิพลต่อความเชื่อถือของผู้อ่านที่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือพิมพ์ครั้งละไม่เกิน 15 นาทีมากกว่าผู้อ่านที่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือพิมพ์ครั้งละ 30 นาทีขึ้นไป

6.4 ผู้อ่านที่ไม่ค่อยอ่านหนังสือพิมพ์มีความสนใจอ่านข่าวที่มีหัวข้อข่าวกำกวม ไม่ถูกต้อง และเกินจริง ไม่แตกต่างจากผู้อ่านที่อ่านหนังสือพิมพ์บ่อย

6.5 ผู้อ่านที่ไม่ค่อยอ่านหนังสือพิมพ์ตีความข้อเท็จจริงและมีความเห็นเกี่ยวกับข่าวที่มีหัวข้อข่าวกำกวม ไม่ถูกต้อง และเกินจริง ไม่แตกต่างจากผู้อ่านที่อ่านหนังสือพิมพ์บ่อย

6.6 ผู้อ่านที่ไม่ค่อยอ่านหนังสือพิมพ์มีความเชื่อถือข่าวที่มีหัวข้อข่าวกำกวม ไม่ถูกต้อง และเกินจริง ไม่แตกต่างจากกลุ่มที่อ่านหนังสือพิมพ์บ่อย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยลงในตารางข้างล่างนี้ เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น

ตารางที่ 49

สรุปผลการวิจัย

X \ Y	ความสนใจ	การตีความข้อเท็จจริง	ความเห็น	ความเชื่อถือ
กำกวม	*	X	X	X
ไม่ถูกต้อง	X	X	X	X
เกินจริง	*	X	X	X
กำกวม x Q	-	* R	X	X
ไม่ถูกต้อง x Q	-	X	X	X
เกินจริง x Q	-	* R	X	X
กำกวม x T	X	X	X	X
ไม่ถูกต้อง x T	X	X	X	X
เกินจริง x T	X	X	X	* -15 > +30 นาที
กำกวม x F	X	X	X	X
ไม่ถูกต้อง x F	X	X	X	X
เกินจริง x F	X	X	X	X

Q = ปริมาณการอ่านซ้ำ

R = อ่านไม่ละเอียด (ผิวเผิน + บางส่วน)

T = เวลาที่ใช้อ่านหนังสือพิมพ์ (ต่อครั้ง)

F = ความบ่อยในการอ่านหนังสือพิมพ์

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้เลือกอภิปรายผลการทดลองบางประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ของหัวข้อ และความสนใจของผู้อ่าน

จากผลการทดลองสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ของหัวข้อและความสนใจของผู้อ่านอย่างเป็นเหตุเป็นผล

Harris, Leiter และ Johnson (1985) ได้จำแนกหน้าที่ของหัวข้อไว้หลายประการ แต่หน้าที่ของหัวข้อที่สำคัญและเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป ก็คือ หน้าที่ในการดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน และหน้าที่ในการสรุปประเด็นสำคัญของข่าว

จากผลการทดลอง แสดงให้เห็นว่าหัวข้อที่ผู้วิจัยกำหนดไว้แต่ละประเภทสามารถทำหน้าที่ดึงดูดความสนใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ หัวข้อที่มีลักษณะกำกวม และเกินจริงสามารถดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้มากกว่าหัวข้อที่ไม่กำกวมและไม่เกินจริงจากเนื้อหาข่าวเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สาเหตุที่ทำให้ผู้อ่านสนใจอ่านข่าวที่มีหัวข้อกำกวมและเกินจริง สามารถอธิบายได้ ดังนี้

1. ความกำกวม

หัวข้อที่กำกวมทำให้อ่านเกิดความสงสัย ไม่แน่ใจว่าหัวข่าวนั้นกล่าวถึงเรื่องอะไร จึงทำให้ติดตามอ่านเนื้อหาข่าวเพื่อหาคำตอบให้ตัวเอง

จากผลการทดลอง ชี้ให้เห็นว่า ความกำกวมของหัวข้อมีบทบาทอย่างมากในการกระตุ้นให้ผู้อ่านสนใจอ่านข่าวอย่างเห็นได้ชัดซึ่งเมื่อพิจารณาจากปริมาณการอ่านข่าวโดยเปรียบเทียบหัวข้อทุกประเภท พบว่าผู้อ่านติดตามอ่านเนื้อหาข่าวที่มีหัวข้อกำกวมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.4

2. ความเกินจริง

หัวข้อที่มีลักษณะเกินจริงกระตุ้นให้ผู้อ่านรู้สึกตื่นเต้น ตระหนก หรือประหลาดใจ จนทำให้ผู้อ่านอยากรู้อเรื่องราวของเหตุการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้น ซึ่งชี้ให้เห็นว่าหัวข้อที่เกินจริงสร้างอารมณ์ของข่าว และมีผลต่ออารมณ์ของผู้อ่าน

นอกจากความกำกวมและความเกินจริงของหัวข้อแล้ว สาเหตุที่ทำให้ผู้อ่านสนใจอ่านข่าวก็อาจเป็นไปได้ว่า ข่าวดังกล่าวอยู่ในความสนใจของผู้อ่านอยู่แล้ว รวมทั้งผู้อ่านอาจมีอารมณ์ร่วมกับข่าวหรือมีความคิดเห็นสอดคล้องกับข่าว

2. ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของหัวข้อข่าวและปริมาณการอ่านข่าวของผู้อ่าน

สำหรับการทดลองนี้ผู้วิจัยไม่ได้ควบคุมปริมาณการอ่านข่าวของผู้อ่าน ซึ่งเป็นตัวแปรต้นที่มีปฏิสัมพันธ์กับหัวข้อข่าว โดยได้ทดสอบผลของปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวที่มีต่อความสนใจ การตีความ และความเชื่อถือของผู้อ่าน ผู้วิจัยได้จำแนกผู้อ่านออกเป็น 3 ประเภท ตามปริมาณการอ่านข่าว ดังนี้

- ผู้อ่านที่อ่านข่าวแบบผิวเผิน
- ผู้อ่านที่อ่านข่าวบางส่วน
- ผู้อ่านที่อ่านข่าวโดยละเอียด

ผู้อ่านมีอิสระเต็มที่ในการเลือกอ่านข่าวแต่ละข่าวในปริมาณมากน้อย ขึ้นอยู่กับความสนใจและความต้องการของผู้อ่านเอง ซึ่งผลการทดลองชี้ให้เห็นว่า ผู้อ่านสนใจติดตามอ่านข่าวที่มีหัวข้อข่าวกำกวมและเกินจริงมากกว่าหัวข้อที่ไม่กำกวมและไม่เกินจริง

ในแง่ของการตีความข้อเท็จจริง พบว่าผู้อ่านตีความข้อเท็จจริงของข่าวโดยอ้างอิงถึงข้อมูลเท่าที่ตัวเองอ่านเป็นหลัก ยิ่งผู้อ่านอ่านเนื้อข่าวไม่ละเอียด หัวข่าวก็ยิ่งมีผลต่อการตีความข้อเท็จจริงมาก จากผลการทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 4.4 ชี้ให้เห็นว่า ผู้อ่านที่อ่านข่าวไม่ละเอียดตีความข้อเท็จจริงของข่าวที่พาดหัวข่าวกำกวมและเกินจริงได้ถูกต้องน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับข่าวเดียวกันแต่พาดหัวข่าวไม่กำกวมและไม่เกินจริง ตามลำดับ

สำหรับการตีความในแง่ของความเห็นและความเชื่อถือเกี่ยวกับข่าวของผู้อ่านที่อ่านเนื้อข่าวที่ตามมาต่างกัน พบว่าความกำกวม ความไม่ถูกต้อง และความเกินจริงของหัวข่าวไม่ได้มีอิทธิพลต่อความเห็นและความเชื่อถือของผู้อ่านทั้ง 3 ประเภทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อธิบายได้ว่า

1. เมื่อผู้อ่านมีอิสระในการอ่านเนื้อข่าว หัวข่าวก็มีบทบาทต่อกระบวนการทางความคิดของผู้อ่านน้อยลงไปโดยปริยาย เนื่องจากผู้อ่านจะแสดงความเห็นและความเชื่อถือเกี่ยวกับข่าว โดยอ้างอิงจากการตัดสินใจของตัวเองหลังจากได้เนื้อข่าว

2. ความกำกวม ความไม่ถูกต้อง และความเกินจริงของหัวข่าวไม่ใช่เป้าหมายในการอ่านของผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านไม่ได้ตระหนักถึงความบกพร่องของหัวข่าวเหล่านี้

3. ลักษณะของหัวข่าวที่กำกวม ไม่ถูกต้อง และเกินจริงไม่ได้สร้างทำนอง (tone) ของข่าวด้วยเหตุนี้ เมื่อผู้อ่านอ่านเนื้อข่าวที่ตามมามาก หัวข่าวจึงไม่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้อ่าน ซึ่งแตกต่างจากงานการวิจัยของ Tannenbaum (1953) ซึ่งได้พาดหัวข่าวจากข่าวมาตรฐานไว้ 3 แบบ คือ แบบที่ผู้ต้องสงสัยผิด แบบที่ผู้ต้องสงสัยบริสุทธิ์ และแบบเป็นกลาง ซึ่งผลการวิจัยของ Tannenbaum พบว่าผู้อ่านแสดงความเห็นเกี่ยวกับข่าวสอดคล้องกับหัวข่าวที่อ่าน

ข้อเสนอแนะ

จากงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในแง่วิชาชีพและวิชาการ ดังนี้

1. วิชาชีพ

จากผลการทดลอง หัวข่าวที่กำกวมและเกินจริงดึงดูดให้ผู้อ่านอ่านเนื้อหาข่าวที่ตามมาเป็นปริมาณมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาจากหน้าที่ของหัวข่าวแล้ว กล่าวได้ว่าหัวข่าวเหล่านี้ทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามจากผลการทดลองพบว่า ความกำกวมและความเกินจริงของหัวข่าว ทำให้ผู้อ่านที่อ่านข่าวไม่ละเอียดตีความข้อเท็จจริงของข่าวถูกต้องน้อยกว่าเมื่อเทียบกับหัวข่าวที่ไม่กำกวมและไม่เกินจริง ซึ่งชี้ให้เห็นว่าหัวข่าวที่กำกวมและเกินจริงนี้ทำหน้าที่สรุปใจความสำคัญของข่าวบกพร่อง ทำให้ผู้อ่านได้รับข้อมูลข่าวสารไม่ถูกต้อง ฉะนั้นในการพาดหัวข่าวจึงควรระมัดระวังเรื่องความถูกต้องของข้อเท็จจริงของข่าวด้วย เพื่อให้หัวข่าวทั้งน่าสนใจและถูกต้อง

2. วิชาการ

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งผลที่ออกมาแม้ว่าจะไม่สามารถนำมาสรุปถึงผู้อ่านทั่วไปได้ แต่ก็ชี้ให้เห็นรูปแบบพฤติกรรม ตลอดจน reaction ของผู้อ่าน ซึ่งอาจเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาผลของหัวข่าวที่เป็นปัญหาแบบอื่น ๆ ที่มีต่อความสนใจ การตีความ หรือ ความเชื่อถือของผู้อ่าน

สำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยเลือกข่าวทั่วไปน่าจะอยู่ในความสนใจของผู้อ่าน โดยที่ข่าวเหล่านั้นไม่หวือหวา ไม่มีความเด่นดัง และไม่ใกล้ชิดกับผู้อ่านจนเกินไป เพราะฉะนั้นผลการวิจัยจึงไม่สามารถบอกอะไรทั้งหมดได้ ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่อไป น่าจะเลือกข่าวที่กำลังอยู่ในความสนใจของผู้อ่าน โดยแต่ละข่าวที่เลือกมาจะต้องมีความหวือหวาหรือเป็นข้อถกเถียงได้พอๆกัน ซึ่งผลการวิจัยอาจจะให้ภาพที่แตกต่างออกไปจากงานวิจัยนี้ก็ได้

นอกจากนี้ สำหรับการศึกษารั้งต่อไป น่าจะจำกัดปริมาณการอ่านข่าวของผู้อ่าน หรือมีกลุ่มควบคุมที่อ่านแต่หัวข่าวเพียงอย่างเดียวแล้วเปรียบเทียบกับกลุ่มที่อ่านเนื้อหาข่าวด้วย และอาจจะศึกษาผลของปริมาณการอ่านข่าวที่มีต่อการรับรู้ข่าวของผู้อ่านโดยตรง